

تحقیقی

ارزیابی عوامل پیش آگهی کننده بقاء در بیماران با آدنوکارسینوم غیرمتاستاتیک رکتوم

دکتر حمید سعیدی ساعدی*^۱، دکتر محمدرضا قوام نصیری^۲، دکتر مهدی سیلابیان طوسی^۱، دکتر فاطمه همایی^۱، دکتر سیده ستاره رودباری^۳
۱- استادیار گروه رادیوتراپی - انکولوژی، مرکز تحقیقات سرطان، دانشگاه علوم پزشکی مشهد.
۲- دانشیار گروه رادیوتراپی - انکولوژی، مرکز تحقیقات سرطان، دانشگاه علوم پزشکی مشهد. ۳- رزیدنت جراحی عمومی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد.

چکیده

زمینه و هدف: کارسینوم کولورکتال تقریباً ۱۰ درصد کل موارد سرطان را شامل می‌گردد. مرحله (Stage) بیماری مهم‌ترین عامل تعیین کننده پیش آگهی بیمار است. این مطالعه به منظور ارزیابی اثر بعضی از عوامل پیش آگهی مفروض بر بقاء بیماران مبتلا به آدنوکارسینوم غیرمتاستاتیک رکتوم انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه همگروهی - گذشته‌نگر، ۷۶ بیمار (۴۰ مرد، ۳۶ زن) مبتلا به آدنوکارسینوم غیرمتاستاتیک رکتوم ارجاعی به بخش رادیوتراپی - انکولوژی بیمارستان امید مشهد طی سال‌های ۸۵-۱۳۸۰ بررسی شدند. تمام بیماران تحت رزکسیون جراحی قرار گرفتند. موارد با درگیری غدد لنفاوی و یا T3-T4، رادیوتراپی و شیمی‌درمانی اجوانت دریافت کردند. بقاء بدون بیماری از تاریخ تشخیص تا تاریخ عود بیماری به وسیله روش کاپلان - مایر تعیین شد. از آزمون Log-rank برای ارزیابی منحنی بقاء بین گروه‌ها استفاده شد. آنالیز چندمتغیری (Multivariate) با استفاده از روش Cox Proportional Regression به اجرا درآمد.

یافته‌ها: ۴ بیمار در مرحله ۱، ۳۴ بیمار در مرحله ۲ و ۳۸ بیمار در مرحله ۳ بیماری بودند. ۴۸ بیمار تومورهای با تمایز خوب داشتند و ۱۱ بیمار با علائم انسدادی مراجعه کردند. با متوسط زمان پیگیری ۱۸ ماه، ۱۷ بیمار دچار عود شدند. بقاء ۳ ساله برای تمام بیماران ۶۸/۲ درصد تعیین شد. درصد بقاء ۳ ساله برای مرحله ۱ و مرحله ۲ در قیاس با مرحله ۳، بیماران بدون علائم انسدادی در قیاس با بیماران با علائم انسدادی، بیماران با سن بالاتر از ۵۰ سال در قیاس با بیماران کمتر از ۵۰ سال و بیماران با تمایز خوب در قیاس با بیماران با تمایز متوسط یا ضعیف به طور معنی داری بهتر بود ($P < 0/05$). جنس و محل تومور اثر عمده‌ای بر بقاء نداشت. در آنالیز چندمتغیری تنها مرحله بیماری به عنوان تعیین کننده عمده بقاء باقی ماند ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که مرحله بیماری مهم‌ترین عامل تعیین کننده بقاء در بیماران با آدنوکارسینوم غیرمتاستاتیک رکتوم می‌باشد. هرچند بیماران کمتر از ۵۰ سال، تومورهای با تمایز متوسط یا ضعیف، و وجود علائم انسدادی نیز با کاهش بقاء در محاسبات تک متغیری همراه بودند؛ ولی در آنالیز چندمتغیری فاقد تاثیر بود.

کلید واژه‌ها: پیش آگهی، آدنوکارسینوم، رکتوم، متاستاز، بقاء

* نویسنده مسئول: دکتر حمیدرضا سعیدی ساعدی، پست الکترونیکی: hamidsaedi53@yahoo.com

نشانی: مشهد، خیابان کوهسنگی، بیمارستان امید، دپارتمان رادیوتراپی - انکولوژی، تلفن: ۰۵۱۱)۸۴۲۶۰۸۲، نمابر: ۸۴۲۸۶۲۲

وصول مقاله: ۸۶/۱۲/۱۷، اصلاح نهایی: ۸۷/۸/۲۳، پذیرش مقاله: ۸۷/۱۰/۲۵